

Finansdepartementet
PB 8008 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 06.01.2012

Deres ref.: 09/5026 AaN

Høring – Utkast til lovregler – Solvens II

Pensjonskasseforeningen vil i det følgende kun omtale Finanstilsynets forslag til (midlertidig)regulering av pensjonsforetak. Hva gjelder Finanstilsynets forslag om separat reguleringen av forsikring og bank / finans vises det til vår høringsuttalelse til utkast til finansforetakslov.

Som vi tidligere har påpekt, vil det for øvrig være et behov for opprydding i begrepsbruken omkring ansvarlig kapital i finansinstitusjoner i skatteloven og i forsikringsvirksomhetsloven¹.

Regulering av pensjonsforetak

I høringsnotatet viser Finanstilsynet til at EU har iverksatt arbeid med et revidert pensjonskassedirektiv (IORP II). Kommisjonen legger opp til at det nye regelverket skal ha en struktur som tilsvarer Solvens II, bl.a. for å unngå regelverkarbitrasje. Målet er et fullharmonisert regelverk, slik at det ikke er nødvendig med nasjonale tilleggskrav. Målet er at et nytt regelverk skal kunne tre i kraft fra 2015. Det synes nå som om kapitalkravene i Solvens II først gjøres gjeldende fra 2014 – og at det åpnes for overgangsregler. Finanstilsynet legger på denne bakgrunn til grunn, at det vil være lite meningsfylt å innføre Solvens II for pensjonskasser nå, når et nytt, fullharmonisert soliditetsregelverk for pensjonskasser forventes i løpet av få år. Skulle et endret pensjonskassedirektiv bli vesentlig forsinket, vil det være mulig å vurdere situasjonen på nytt på et senere tidspunkt. I mellomtiden vil pensjonskassene kunne forberede seg på de tekniske utfordringer knyttet til nye solvensberegninger gjennom praktisering av Finanstilsynets stresstester.

På denne bakgrunn foreslår Finanstilsynet at reguleringen av pensjonskassene i en overgangsperiode tar følgende utgangspunkt:

- Solvens I regelverket videreføres for pensjonskasser.
- Internkontrollforskriften videreføres for pensjonskasser.
- Kapitalforvaltningsforskriften videreføres for pensjonskasser – så vel den kvantitative som den kvalitative del.
- Kapitaldekningsreglene og likviditetsforskriften oppheves.
- Det innføres krav til pensjonskassene om rapportering av Finanstilsynets stresstest, men uten at dette medfører et bindende kapitalkrav. En innfører i denne sammenheng like regler for verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger for pensjonskasser som for livsforsikringsselskap.

¹ Jf. forsikringsvirksomhetsloven § 7-5.

Pensjonskasseforeningens synspunkter

Pensjonskasseforeningen er enig i Finanstilsynets vurdering hva gjelder pensjonskasser og Solvens II: Det vil være lite meningsfylt å innføre Solvens II-regelverkets bestemmelser om kapitalkrav for pensjonskasser når det i EU arbeides med nye, bindende kapitalkrav for pensjonskasser som vil kunne foreligge kort tid etter at Solvens II trer i kraft. Det er samtidig åpenbart at pilar 2 av Solvens II-regelverket er dårlig tilpasset pensjonskassenes størrelse og (begrensede) kompleksitet – samtidig som direktivet understreker at et forholdsmessighetsprinsipp skal legges til grunn for gjennomføring av risikostyring og internkontroll. Som Finanstilsynet påpeker, har pensjonskassene heller ikke hatt anledning til å forberede seg på solvenskravberegninger mv. på samme måte som livsforsikringsselskapene.

For livsforsikringsselskap vil Solvens II, "pilar 2" erstatte bl.a. internkontrollforskriften og kapitalforvaltningsforskriftens kapittel 2. I påvente av nyt IOPR-direktiv foreslår Finanstilsynet å videreføre disse bestemmelser for pensjonskassene. Pensjonskasseforeningen støtter dette syn et stykke på vei, men vil påpeke at enkelte av bestemmelsene – bl.a. kapitalforvaltningsforskriften § 2-2 om egne overvåkningsenheter – er dårlig tilpasset mindre pensjonskasser med en begrenset stab. Her er forholdsmessighetsprinsippet i utgangspunktet ikke ivaretatt.

Pensjonskasseforeningen finner det ikke rimelig at kapitalforvaltningsforskriftens kvantitative begrensninger videreføres for pensjonskassene, når de skal oppheves for livsforsikringsselskapene. Dette vil kunne gi livsforsikringsselskapene en urimelig konkurransefordel, bl.a. hva gjelder investeringer i infrastruktur – jf. vårt høringsbrev i av 2. mai 2011 om endring i kapitalforvaltningsforskriften.

Pensjonskasseforeningen støtter Finanstilsynets forslag om at likviditetsforskriften² ikke skal gjelde for pensjonskasser. Forskriftens bestemmelser er svært dårlig tilpasset pensjonskassenes innretning og virksomhet og medfører følgelig en lite meningsfylt, administrativ belastning.

Pensjonskasseforeningen støtter også forslaget om at kapitaldekningsreglene³ oppheves for pensjonskasser samtidig som for livsforsikringsselskapene. En videreføring av disse bestemmelsene alene for pensjonskasser ville innebære en urimelig konkurransemessig forskjellebehandling. Vi vil imidlertid peke på at forskrift om beregning av ansvarlig kapital⁴ må videreføres av hensyn til bestemmelsene om solvenskapital i henhold til forskrift 1995-05-19 nr 481.

Pensjonskasseforeningen kan også støtte Finanstilsynets forslag om utvidet rapportering av stresstester for pensjonskasser. Finanstilsynet har for øvrig allerede gjennomført dette gjennom endring i forskrift om rapportering av stresstester for forsikringsselskaper og pensjonsforetak⁵ - uten å vente på synspunkter i denne høringen.

Hva gjelder oppfyllelse av Solvens I regelverket har vi ingen kommentarer. Som Finanstilsynet påpeker gir endringer i IORP-direktivet her ikke noe valg.

Pensjonskasseforeningen vil peke på at den samlede rapporteringsplikt for pensjonskasser – selv etter en opphevelse av likviditetsforskriften og

---

² FOR 2007-06-29 nr 747

³ FOR-2006-12-22-1616

⁴ FOR 1990-06-01 nr 435

⁵ FOR 2008-02-22 nr 165

kapitaldekningsforskriften – er betydelig. I tillegg til ordinær regnskapsavleggelse skal pensjonskassene avgi PORT-rapportering, Solvens-rapport, Nøkkeltallrapport og nå også stresstest-rapport. I tillegg stiller kapitalforvaltningsforskriften m.v. krav om ymse interne rapporter. Fristen for nøkkeltall- og stresstestrapportering er satt svært kort (30 / 45 dager). En rekke pensjonskasser vil i forbindelse med stresstest-rapporteringen være avhengige av ekstern fagbistand (aktuar). Etter fjerde kvartal faller rapporteringen sammen med årsregnskapsarbeidet og etter annet kvartal sammen med ferieavvikling. Pensjonskasseforeningen kan ikke se at de utstrakte kontroll- og rapporteringskrav i en situasjon med normale markedsforhold står i et rimelig forhold til kompleksitet og omfang av pensjonskassenes virksomhet. Dette er et forhold som bør tillegges vesentlig vekt ved utforming av videre regelverk for pensjonskassene bl.a. ved tilpasning til et nytt IORP-direktiv.

Oppsummering

Pensjonskasseforeningen kan i hovedsak slutte seg til Finanstilsynets forslag til endringer i virksomhetsregelverket for pensjonskasser, herunder avviklingen av kapitaldekningskravet og likviditetsforskriften. Videreføring av internkontrollforskriften og kapitalforvaltningsforskriftens kvalitative del – sammen med utvidet stresstestrapportering – vil innebære et godt grunnlag for styring og kontroll av risikoen ved pensjonskassenes virksomhet.

Kapitalforvaltningsforskriftens kvantitative bestemmelser bør avvikles også for pensjonskasser med sikte på å opprettholde mest mulig like konkurransevilkår mellom pensjonskasser og livsforsikringssselskap.

Det bør tas skritt for i framtiden bedre å tilpasse de kvalitative krav til risikostyring og internkontroll til pensjonskassenes faktiske virksomhet og kompleksitet.

Med vennlig hilsen,

Pensjonskasseforeningen

Rolf A. Skomsvold

Generalsekretær